

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) numai 100 Lei pe an.
„Foaia Interesantă“ (4 pag.) 60 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei pe an
și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foaie pentru popor.
Apare **JOIA**
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoarei).

Mare

uitare de sine!

„Mai bine să mi mănce advocatul toată averea.“

Alegerile comunale ce ne bat pe față, au scos la iveală o mare scădere a neamului nostru: uitarea de sine, și umilirea de-adreptul rușioasă, în fața neamurilor minoritare (streine).

Membrii familiei românești, adică a poporului românesc, stăpânii Casei, s'au sfârșit între ei, că ba tu ai bucată mare în gură, ba tu ai mușcat mai mult din cașcavalul familiar, ba că tu ai două sarmale în gură, eu numai una, — și s'au sumpliași rău între ei.

Și venind vremea să-și arate puterea, care e mai tare și are drept să șadă în scaunul de conducere a treburilor casei, prin alegere de către toți locuitorii de sub coperișul casei, — membrii familiei celei mari și cari și singură hotărâtoare, nu să-și măsoare puterile ei între ei, după rândueții înainte stabilite, — se uită fiecare la fărâmițele de familie streine ce se găsec pe de lături, pe la marginile vetrei mari străbune, și le fac semn: hai, mă, streinule și-mi ajută să bat pe frate meu, că-ți dau și ție o bucată zdravănă de cașcaval și două-trei sarmale și-o cupă de beaură...

Ceea ce fac Partidele politice, în fața alegerilor comunale, lictând între ele care să dea mai mult străinilor, numai ca să alba ajutorul lor în lupta contra fratelui lor, — e tocmai înțelepciunea celor doi frați cerțași pentru o palmă de pământ, ce s'au dat în judecată și spun: — Decât să aibă el mai mult, mai bine să mănce advocații tot dela noi.

Certași în aceste lupte sunt partidele românești. „Advocații“ sunt Ungurii, Sașii, Jidanii, pe mâna cărora s'au dat înțeleptele noastre partide...

Vedem în asta o mare uitare de sine!

În loc de asta am fi dorit să vedem partidele românești stându-și față în față ca niște jurași luptători, ferecași în arme și în cămașe de zale, și: care va birui, a lui să fie puterea! — Dar când streinul se va gudura sau își va flutura spre el periclonii, spunând: „ajut și eu“, să-l privească crunt și mândru și să-l zvârle cât colo, nedându-l voce a se mesteca, decum a-l face niște judecător între frați, — când e vorba de conducerea de obște a țării!

Vom urmări până în sfârșit

și în toate amănuntele, umilirea la cari se supun partidele politice streinilor și, grozav!, Jidanilor, — și le vom arăta poporului întreg, că să le judece pe ele!

Procesul Urziceanu.

Marți vltoare, în 16 Februarie, se debate în fața Curții cu jurași din Iași, Procesul studentului Gh. Urziceanu, despre care am scris în numărul trecut.

Studentimea română din Cluj, a tipărit o chemare către Românii Moldoveni, arătându-le ce prilej frumos li-se îmble, de a se arăta la înălțimea simțămintelor jurașilor dela București și din Turnu-Severin, cari în celelalte Procese studențești, și-au arătat așa de frumos sufletul lor românesc.

După toate semnele, va fi iară un proces din cele mai frumoase. Vor vorbi mulți apărători.

Studentimea creștină din Iași, a făcut toate sforțările, împărșind broșuri și apeluri (chemări) către toată lumea românească, pentru ca să fie toți luminași asupra rostului și însemnătății acestui proces.

Jidanii, de partea „Partidului Național“.

Ziarul „Patria“ dela Cluj, a Partidului Național, aduce în numărul său de Sâmbătă (6 Februarie) următoarea știre:

„Ieri, 4 Februarie, s'a încheiat la Cluj înțelegerea pentru alegări între Partidul Național și Blocul Electoral Evreesc din Transilvania și Bănat (adică a însoțirii între ele a tuturor partidelor jidovești), — prin care Evreii din Transilvania și Bănat, se alătură la frontul electoral al opoziției (a partidelor de împotriva) contra liberalilor.

„Instiintarea dată din acest prilej foilor, cuprinde prețuirea însemnătății legăturii încheiate, — arătându-se încrederea Blocului electoral evreesc, care vede în hotărârile dela Alba-Iulia, precum și în programul democratic al Partidului Național, cheșie îndestulătoare pentru îndeplinirea cererilor naționale ale Evreilor!“

„Înțelegerea s'a făcut în vederea alegerilor comunale, și privește nu numai orașul Cluj, ci toate ținuturile de dincoace de Carpați (Ardealul), Bănatul, Crișana).

„Se vor pune liste împreună, organizându-se la olaltă lupta de alegere.

„Evreii vor fi puși pe liste după însemnătatea numărului lor.

„Organizațiile locale ale Partidului Național, au fost îndrumate a ținea seamă de aceeaastă înțelegere, îndeplinind cu cinste hotărârile cuprinse în ea“.

Când am citit aceste șire în foaia oficială a Partidului Național, că, dară, Românii din Ardeal, de ori-ce partid politic ar fi ei, vor lua în brațe pe Jidani în tot cuprinsul Ardealului, Bănatului, Crișanei, pentru a lupta împotriva altui partid, contrar și afurisit, dar tot românesc, — am rămas mirași și mi s'a părut, și mi-se pare, că nu mai cunoaștem lumea de azi, și suntem niște străini, rătăciți de pe altă lume, în această țară!...

Nici azi nu putem pricepe: Pentru aceea am știut noi Românii din Ardeal și Bănat însufieșita Adunare dela Alba-Iulia, — pentru ca azi să o arătăm ca temelie pentru cererile naționale ale Evreilor și să spunem că în temelul hotărârilor de acolo le vom implini chiar noi cererile lor?

Să-l luăm la braț, să le dăm locuri alături de noi în conducerea de oște a orașelor și județelor? —

Ca să-i lași să și cucerească prin luptă prin vot, un loc donă acolo unde pot, — asta o înțelegem, — dar ceea ce se vestește mai sus, e o nevinșată lovitură în inimile noastre de Români!

Sărmanii de noi, — tare ne-a orbit Dzeu și setea de putere!...

Ne putem închipui bucuria cu care Jidanii așteaptă, ca partidele românești să alunge odă de la putere partidul liberal, — pentru ca ajungând ele la cârmă, să lee e (Jidanii) în mână toate marile întreprinderi și câștiguri ce se pot lua dela o stăpânire. Azi acele câștiguri se scurg în pungile pretinilor partidului liberal, — cari vor fi ei afurșiți cu cei ce nu-s de un partid cu ei, dar una trebuie s'o vedem cu toții, că sunt — Români!

Și încă îndrăznim s'o spunem: Decât șapte jidani îmbogățiți din întreprinderile ce le poate da statul român, tot mai bucură vedem îmbogății 7 Români, ori de ce partid ar fi ei!

De ce nu se lapadă Partidele de opoziție de aceste lipitori mizerabile? de ce nu își pârtează lor și membrilor lor Români, dreptul de a trage marile foloase ce le pot veni dela putere? Căci o să-l aplaudăm cu

toți de l-om vedea înstăriți tot așa de tare ca liberalii, pe foși Naționali, pe foși Averescanli, pe foși țărăniștii și pe Socialiștii români, — dar pe Evrei să-i țind departe de ei și de izvoarele de bogăție ale statului, căci de nu, ne perdem cu neam și cu țară cu tot!

Iacă, frați Români și creștini, cum se adeverește zi de zi și pas de pas, aceea ce și noi vă învățăm: Partidele politice vechi n'au simț pentru vederea primejdiei jidovești, ci o chiar încurajază și o îmbrățișează pe ea! Și iată cum se adeverește tot mai mult, că singurul adăpost, în care nu e iertat să ai îndotă, al sufletului românesc, este oastea luptătoare pentru nație și creștinătate, a „Ligii Apărării Naționale Creștine!“

De această formașune politică, se mai animă sufletul nostru, — căci încoio, atâta plecare de steag vedem în fața streinilor, atâta umblare cu pălăria în mână după ei, — focățul norul desnădejzii s'ar lăsa pe sufletul nostru. Doar razele de nădejde ce ne vin de „Liga Creștină“ ne mai luminează sufletele!

Darea în judecată a falsificatorilor dela Pesta.

Stârșindu-se cu cercetările, pentru a descoperi pe îndrăzneșii fabricanți de bani mincioși, — procurorul (la porunca streinătății înșelate, nu de voce bună) a înaintat Tribunalului scrisoarea de învinuire ce o ridică asupra Principelui Windischgrätz, ca cap al răutății, și facă 25 de ortaci, — de tot 26 înși!

S'a dovedit că mașinile de fabricat bani, le-au adus din Germania și din Austria. Când aveau tipărite gata o grămadă mare de hârtii, — ei spun 30000 de hârtii de câte 1000 franci, — dar negreșit erau de zece ori pe-atâtea!, — toate hârtiile cele gata, le-au dus în 3 locuri: la casa Episcopului militar catolic Zadravetz, la Prințul Windischgrätz și la scaunul „Ununii Naționale“, unde se făureau visurile de refacere a Ungariei.

De aci, cu multă istețime (și cu vădit ajutor del la vamă de deregătorile maghiare), — au dus grămezi mari de atari hârtii, în orașele mari ale mai multor țări streine, ca: Amsterdam și Haga, (Olanda, Țările de Jos) Copenhaga (Danemarca), Stockholm (Svedia), Varșovia (Polonia) și Milano (Italia).

Ca împărșitori (mai drept zis

înșelători) au trimes pe Colonelul de honvez: Jankovits, și mai mulți ofițeri și alți „pătrioși“. Pe colonel l'au dat în judecată, pe celalalți ofițeri cercetările l-au făcut scăpași ca să nu fie pata prea mare pe „armata națională maghiară.“

Capul „Siguranței“ statului, a luat parte faptică la împărșirea de bilete false prin străinătate, scoțându-și pentru sine și alți 6 ortaci pasapoarte românești. Cum? Așa că scoteau din România pasapoarte adevărate, cu cari ei treceau la Budapesta, apoi luând pasapoartele dela aceștia — schimbau fotografia de pe ele, — după ce descrierea cu cavinte a persoanei se cam potrivea. Și așa treceau ușor ori-ce granițe!

E un proces care va face vâlvă mare în toată lumea și va face mult rău țării ungarești, — deși ea nu e de vină de gândurile și faptele neroade ale „fruntașilor“ săi.

Din alte țări.

Se scrie meru prin foi, că marile puteri, doresc să țină o „conferință“ (împreună sfătuire) asupra întrebării: cum s'ar putea ajunge la o înțelegere între toate statele, ca să și scadă în armările, dacă nu să desarmeze de tot, (să nu mai țină armate pentru războiu, cel mult câtă le e de lipsă pentru buna pază din lăuntru țării).

Dar se pare că tot vechii Români rămân să aibă dreptate, prin vorba lor scoasă din înțelepciunea vieții: „Si vis pacem, para bellum“: „Dacă vrei să ai pace, pregătește-te de războiu!“

Pe când toți vorbesc de pace, Anglia, care are singură corăbii de războiu și de negoț, cât aproape toată lumea cealaltă, spune că — sare lipsă de crucișetoare, și ministrul de războiu al ei, a cerut în sfatul țării întărirea flotei de războiu (armatei de corăbii) cu încă numeroase crucișetoare. Parlamentul l-a votat sumele trebuitoare și se vestește, că în câșiva ani Anglia va avea flota de crucișetoare cea mai modernă (de formă mai nouă) și cea mai mare din lume! —

Căci, spune ea, are nevoie de ele pentru ocrotirea marelui său negoț cu lumea. Vorbă să fie. Anglia vrea să fie tare, să fie uriașă pe mări, încât prin puterea sa de pe mări, să poată fi stăpâna lumii. Ea nu „desarmează“, ci face ce spune înțelepciunea romană: ca să aibă pace, — se pregătește de războiu!

Alegerile comunale.

In toată țara e învalburare mare pentru alegerea Conziliilor comunale. Cam în jumătate din numărul comunelor, stau față în față câte 2 ori și 3 liste, cari își dispută dreptul de a conduce gospodăria comunei. Politica de partid a stârnit furtuna. Liberalii fiind la guvern, ar dori să abă în frunt a comunei conziliul prietinelor lor, — pentru ca prin aceea să poată înfruntă și asupra alegerilor ce vor urma pentru județe, — dar mai ales asupra alegerilor mari de deputați și senatori, pentru Statul țării. Partidele de împotrivire au sărit toate împotriva acestui lucru, căci ele știu că, în alegeri, în multe locuri trage în cumpănă în chip hotărâtor că, în a cui mână e conducerea comunei.

De aci încordarea. Socoteala guvernului poate să lasă foarte pe dos pentru ei, căci partidele de împotrivire sunt totdeauna, și așa și azi, mai plăcute mulțimii poporului, decât cel dela putere, pentru lucrul ușor de înțeles, că patidul la putere multe a promis (făgăduit) când era el pe dinafară, și puțin a putut implini când s'a urcat în scaun.

Din acest punct de vedere, puterea partidelor de împotrivire e totdeauna mai mare ca a celui la guvern, — și mai ales azi, opoziția e plăcută grosului poporului, pentru că despre liberali s'a scris așa de mult rău în anii de când sunt la putere și așa de puțin bine, încât a-i bate în alegeri, e lucru chiar ușor. Doar unele apucături plezișe, șirite, afarisite, în jurul alegerii, de-l pot ajuta să nu cadă pe toată linia.

Așa stând lucrurile, ne-ar fi plăcut atât de mult, ca partidele de împotrivire, și așa tari în alegeri, să fi stat mândre și drepte în mijlocul luptei, știind și țările, — și să nu fi umbliat după razimuri la neamurile streinei! Să fi lăsat acest lucru respingător, partidului dela putere, ca să-l facă lui rău, — așa cum îmbrățișarea cu streinii face azi atâta rău și partidelor din opoziție (din împotrivire). Dar fiacăra acestei mândrii, nu o vedem arzând în candelile nici unuia din partidele intrate în luptă. În schimb vedem prădându-se multa tămăle în umblarea după „grațiile” celor streinii, unii ca alții mai vajnici dușmani ai norocului neamului nostru și al țării noastre!

— Liberalii au cercat să încheie ei tovarășie ca naștele streine, în Ardeal și alurea, dar aceste naști, în deosebi Ungurii, au ridicat cereri foarte mari ca preț al tovarășiei de luptă în aceste alegeri, încât la urmă în înțelegerea s'a spart. Acum s'au apropiat de ei, ca de-o marfă de vânzare, celelalte partide politice, și le făgăduesc cât pot mai mult, ca să înă cu ele împotriva liberalilor, — ceea-ce în multe locuri a și reușit.

Toate aceste apropieri de streinii, aduc știrbire vazel neamului nostru în țara lui, — lucru de care puteam fi ferți, dacă

nu ar fi atât de mare orbita partidelor în învălmășala unor astfel de alegeri. După ce vom fi trecut peste toată hărțuiala, vom cerceta încheerea alegerilor, arătând unde ce fel de scufundare a adus intereselor românești și vazel neamului nostru, luarea x-tător vipere la sân, de către capii partidelor.

Ca amănunte pentru aceste alegeri, însemnăm aci următoarele:

— Preoții și învățătorii de stat, nu pot fi înșiși pe listele de Conziliari. Dar preotul cu cel mai mulți credincioși în comună, intră în Conziliu ca membru de drept, (în temeiul dreptului ce i-l dă legea). Celalți preoți de-or fi puși pe listă, și vor fi aleși, — alegerea lor va fi nimicită din oficiu și intră în locul lor dintre suplenți.

— Învățătorul mai înalt în grad dela școala de stat, intră ca membru de drept în conziliu, și dacă el este femeie, sau chiar femeie minoră.

Învățătorii dela școlile confessionale, nu pot intra ca membri de drept, dar pot fi aleși (întrucât ei nu sunt socotiți slujbași cu plată dela stat).

Alegerea dela Orăștie.

Aci aveam trei liste. Afară de lista curat românească arătată de noi în numărul trecut, s'a înaintat pentru scaunele de Conziliari orășenești a doua listă, următoarea:

Candidați de Conziliari:

- Dr. Aurel Vlad
- Dr. Augustin Martini
- Dimitru Martin
- Simion Vlad
- Ioan Rob
- Nicolae Branga
- Adam Pârvan
- Hans Graef
- Simion Budar
- Petru Androne
- Ioan Herța
- Vasile Florea

Suplenți:

- Ioan Lupan
- Gustaw Bumann
- Nicolae Bocoș
- Pavel Boșorogan

Precum vedem în această listă sunt luși numai Sașii.

Ungurii însă au fost lăsați să și pună lista lor deosebită, — pentru-că așa, lucrând ca două liste, pot strabate în Conziliu mai mult minoritari. Lista maghiară la astfel și ea macar un scaun în Conziliu.

Iaca ce spune legea și cum va fi la noi:

Dintre 12 conziliari, lista care va fi mai tare, va câștiga 9 locuri, și 3 rămân listelor ce vor ieși mai slabe dela votare. Acum: dacă lista curat românească va avea voturile cele mai multe, a tunc la 9 locuri de conziliari, iar între celelalte două liste a vând a se împărți 3 scaune, se va trage sorți că auzme care să niibă 2 și care numai 1 scaun?

Dacă lista curat românească va cădea și soartea i-ar da să capete numai 1 loc în conziliu, atunci ar intra: din lista românească 2 din cea ungurească 2, de tot 4 minoritari, — pe când dacă lista românească va învinge, și soartea ar da ungarilor ca din ei să intre numai 1, — ar intra de tot numai 2 minoritari în sfat (1 Sas și 1 Ungur). Așa stau aci lucrurile. A sprin-

jal lista curat românească, în-samă a face să intre în Conziliu mai mulți Români, din cei ce n'au făcut legământ înainte cu streinii, iar sprijiniad celelalte liste, în-samă a face, să intre mai mulți streini, și dintre Români aceia, cari au legământ înainte făcut cu streinii.

Lucrul fiind astfel împede, — tot Românul meargă și voteze cum îl tale capul lui și unde-l trage inima lui.

Noi ne-am făcut datoria de a lămuri aci roștal acestor împărțiri pe liste deosebite.

Semnele listelor:

— Lista curat românească va purta ca semn de cunoaștere pentru cei ce nu știu cetii, o bară neagră (linie groasă neagră) trasă dela stângă spre dreapta, așa:

— Toate trei listele vor fi împărțite pe aceeaș coală de hârtie, unele lângă altele:

Lista 1.	Lista 2.	Lista 3.
N. N.	N. N.	N. N.
N. N.	N. N.	N. N.
N. N.	N. N.	N. N.

Alegătorul intrând în sala de alegere, va primi dela Președintele un Buletin de vot (o hârtie de asta, pe care s scris cele 3 liste). Intră cu ea în mână, într-o căsuțică deosebită (sau șafra făcută într'un colț al salei) și acolo, pe o măsură va așia un sigil (pecet) pe care e scrisă vorba: **Votat Pe acel sigil el îl apasă pe acea listă, pe care el o dorește.** Ii pune pe lista cu o linie, sau pe cea cu un punct sau pe celelalte; împăturind apoi hârtia în patru, cu scrisoarea în lăuntru, țese afară, o dă așa împăturită Președintelui, care o așază în urnă (vasul de adunat voturile).

Dacă pune sigilul așa, că trece peste linia dintre liste, încât nu mai știi pe care a vrut să o voteze, — acel vot se nimicește, ca nehotărât. Dacă țese de acolo cu lista desfăcută și așa o dă Președintelui, iară e nimicit votul lui. Căci votul are să fie secret (dat în taină), așadar nu îl poți aduce deschis ca să i vadă cine vrea.

Cei ce nu știu carte, să-l apese aproape de semnul (linie sau punct), care le arată partidul dorit de ei.

Pentru „Căminul Cultural Creștin”.

(Casa Studenților).

Am mai primit:

Din Gârliște (în Banat) frumoasa sumă de 2000 Lei, a donată de elevii și elevete de Liceu din comună, prin sărbări date de ei în folosul Căminului Studențesc dela noi. Banii ni-s'an trimis de d. I. Popovici din Cluj. Pomenim cu multă laudă fapta bunilor tineri și tinere din Gârliște, cari nici măcar nu dorseră a fi numiți, fiind nu șunți cu aceea, că au făcut o faptă frumoasă românească. De zeu să le fiină această fire viată întreagă.

Din Deda-Bistra (i. Mureș) ne-a trimis vrednicul comerciant român Ioan N. Mureșan Lei 1030, dăruiri de următorii:

— Deda, Vasile Mihalcu, com. Deda; — câte 30 lei: Ioan Demian a Linii, ec. Bistra, Poiană Mihail, com. Bistra; — câte 25 lei: I. Miclăuș, com., Iie Tâmpănari, com. Filea, Ștefan Floresca, ec., Bistra, Ioan Gădiu, com. Deda, Dănilă Ceonța, com. Deda, Iosif Ilieș, com. Bistra, Toader Gădiu, ec. Deda; — câte 20 lei: Toma Stupazi, funcț. comerc. Deda, Emanoil Mureșan, ec. Bistra, Maxam Suciu, ec. Gălăoșia, Z. Ilieș I. Mihailă, ec. Bistra; — câte 15 lei: I. Mureșan I. Ion, ec. Bistra, Măriașă Muntean, com. Bistra, Eleonora Muntean, la lic. Răghin; — câte 10 lei: Vas. Mureșan, econ. Bistra, Andrei Gădiu, ec. Bistra, Izmail Marton (Armean), farmacist Deda, Toader Pop, ec. Deda, Mitică Poiană, școlar, Bistra; — câte 5 lei: I. Mureșan I. Toader, ec. Bistra, Iovu Pașcan, ec. Bistra.

Din Criș (jud. Târnava mare) ne-a trimis dl. Pavel P. Roșca Lei 500, pentru Cămia. Scrisoarea cu dăruitori ne ne-a sosit Când o vom avea, publicăm lista lor.

Dela o nuntă:

— Din Calvasăr (jud. Târnava m) dl. I. Hila, președ. Soc. „Izvorul Rece” ne-a trimis Lei 147, adunată de d sa la nunta tinerilor Dumitru Opreș cu Maria Roșar, unde d sa, după îndemnul feli noastre, a sălăuit pe cinștii nuntași a dăruit câte ceva pentru frumoasa lucrare ce se numește Căminul dela noi. Au dat și mirii și oaspeții, adunând suma de 147 Lei, pentru care li-se aduce mulțumită și pomenire cu laudă!

Din Sighișoara ne-a trimis dșoara învățătoare Floarea Ștăler Lei 165, primii deia: Floarea Ștăler, 50 Lei, Michail Ștăler 20 Lei, Ion Ferezan 20 Lei, Mich. Lazar 20 Lei, Gh. Medres 20 Lei, Nic. Turmuleț 10 Lei, St. Turmuleț 10 Lei, Mih. Bogoș 5 Lei, St. Toma 5 Lei, Ioana Purenclu 5 Lei.

Din Ieronic Timariu din Orăștie, ne-a adus la Redacție 25 Lei pentru Cămia, Simion Cozma, din Georgiul de Jos, 25 Lei.

De tot azi . . . Lei 3.932.—
Din Nr. trecut . . . 174.467.—
De tot la „Lib.” Lei 178.399.—

Pt. Tablourile studentești:

Din America:

am mai primit:

Din Detroit, Mich. dela dl. George Flucșă Lei 2000, primii pentru tablouri studentești dela:

Gav. Flucșă 2 dolari, Ion Flucșă 2 doll., Ioan Radu 1 d., Ion Frosce 1 d., G. Capra 75 cenți; — câte 50 cenți: St. Doicaș, V. N. Răivoi, Iosif Răivoi, Iie Cădoș, Vas. Frăsie; — câte 25 cenți: Adam Flucșă Ad. Stoica, I. Relea, I. Mihail.

Suma de azi . . . Lei 2.600.—
Din Nr. 50 a tr. . . 175.581.—
De tot, pt. tabl. Lei 177.581.—

Dela

„Liga Ap. N. Creștine”.

Conducerea „Ligii” neputând da ea țeseși dela Bacăuști deștal de repede și tuturoa, toate îndrumările de lipsă, a împărțit țara în mai multe „Regionale”, adică Conduceri finutale, încredințându-le câte două trei județe unei „Regionale”.

În Ardeal Regionala cea mai veche, e la Cluj (Redacția revistei „Iafrățica Românească” Strada Bob 7), a doua în Arad (la redacția feli „Vocea Poporului”), a treia la Timișoara. Se vor înființa în curând și în alte orașe ardălene.

Dela Regionala din Timișoara, primim spre publicare următoarele șire:

Spre lămurire bănașenilor.

Toți membrii Ligii Ap. Naș. Creștine din Banat, cari încă nu și-au dat adresa și numele, către Comitetul Regional bănașan al Ligii, precum și acel Român, cari doresc a se înscrie în Ligă — sunt rugați a se adresa de grabă Președintelui Comitetului

Regional di Alexandru Țieranu, Timișoara, II. Fabrica de vagoane „Aurora”. Telefon 13-27, unde se dau toate lămuririle dorite, în legătură cu Liga A. N. Creștină.

Cum orbește patima...

Ziarul „Patria” din Cluj luptând cu arme neoliate și apărând neadevărul!

În numărul său de Dămăneacă (7 Febr.) ziarul „Patria”, foala eficioasă pentru Ardeal a Partidului Național, are un articol sub titlul: „Părintele Moșă liberal”, în care spune:

„Deși „Liga Apărării Naționale Creștine” a hotărât că nu va lua parte la alegerile comunale, totuși părintele Moșă, fruntaș al „Ligii”, a primit să figureze în capul unei liste liberale.”

Scopul acestel știri e prea vădit: ea vrea să dea două lovituri de-odată: întâi să facă nume rău „Ligii Apărării N. Creștine”, că, iaca, cum lucrează ea prin oameni săi, pe-o mână cu liberalii, și a doua: să mă facă pe subscrișul urgisit în ochii poporului, ca pe unul ce fac politică „liberală”, fiind azi liberal atâ de neplăceși minorimilor.

Din fericire poporul nostru este mai drept judecător decât mulți domni de-ai noștri și, pe cât vedem, și de cât unii domni redactori, — cari, totuși, ar trebui să se ferească a spune neadevăruri, de teamă să nu-i facă pe cetitori să nu mai creadă în cuvântul lor. Deștept cum e, poporul nostru înțelege împede ce e „Liga Apărării Naționale Creștine” și politica ei, și ne știe și pe noi, cari slăgim „Ligă”, că nu suntem în stare să facem o politică fătărnice, pe-o parte cu Liga, iar în ascuns cu liberalii sau cu celelalte partide căpușite cu jidan.

Că subscrișul am primit să fiu pus la Orăștie pe o listă curat românească, e, pentru-că am văzut, că aci se pregătește un lucru, care va aduce o grea atingere mândriei și bunului nume al Românilor din Orăștie. — Iar „Ligă” nu ne-a poruncit ca nici la astfel de întâmplări să nu dăm mână de ajutor frașilor noștri Români, cari ar lupta cu fruntea sus pentru neamul lor.

Am trimis „Patriei” următorul răspuns la notița ei răutăcioasă. Îi public în „Libertatea”, pentru că „Patria”, urmându și drumul pe care a spusat, nu a volt să-mi publice răspunsul. A publicat însă (numărul de Mercuri 10 Febr.) un articol, prin care se apără pe sine că de ce-a publicat aceea notiță uescioasă, și că de ce nu-mi publică scrisoarea mea. Că ea numai a „reprodus” din „Solla Dreptății”, — ceea ce nu e adevărat. „Solla Dreptății” nu m'a făcut „liberal”; titlul de „Părintele Moșă liberal” e al Patriei, ea și introducerea pomenitoare de sub această titlă. Și eu la acea notiță răspundeam prin scrisoarea mea, — care e următoarea:

O întâmpinare.

— „Părintele Moșă liberal” —

Onorată Redacție! Nu înțeleg, ce trebuință mai înaltă națională vă cere, ca să publicați scriștii în foale neadevăruri despre cari singurii sunteți dinainte bine încredinșii, căs neadevăruri, — scrisse despre oameni cari n'au greșit nimic față de neamul lor.

A doua oară mă faceți „liberal”, — deși D voastre știi foarte bine, că n'am fost, nu sunt, și nu voi fi nici o dată liberal.

Iniata oara m'aji facut „liberal”, — in sjanul Inoronarii dela Abalulla, pentruc imi aratasem parerea, ca noi Romanii din Ardeal trebuie sa luam parte la Inoronare, — si mi spuseam parerea pe atunc, pe cand conducerea Partidului nu avea inca nici o hotarare in privinta asta. Na mi puteam eu inchipui, ca un membru al Partidului nu are voie sa si spuna parerea nici inainte de hotarare, asupra unui lucru ce e faca in chibzuire.

M'aji atacat Dv. („Patria”), m'a atacat „Gazeta”, m'a dat calit Secretarul Partidului (Sever Dan) in o scrisoare pina de necuviinte, — iar in cercurile Dvoastre se spunea ca lucrul de tot hotarat, ca eu „m'am dat ce liberalii”...

Na trecut un an de zile si liberalii mi-au aratat toata dragostea lor: Un Ministru, Marescu, a finot pe fiul meu un an si un sfert in inchisoare; alt „Ministru”, Frasanovici, cel care conducea Ardealul si oamenii din el, cat cunosc eu Botocudia, mi-a oprit gazetele; al treilea, d. general Văloianu mi-a luat Permisul de liberă circulație pe Căile Ferate, permis pe care îl aveam în temelul legii, ca ziarist, — chiar pe când aveam mai multe drumuri la București, în vremea când fiul meu era închis cu colegii săi la Văcărești.

Dacă aveam eu cea mai mică pretenție printre liberalii, sau cea mai mică atingere de „partid” cu el, — credeți Dvoastre că toate acestea mi se puteau întâmpla?

Acum iară mă faceți „liberal”, pentruc, cerat de popor, am primit să fiu pus pe o listă curat românească la alegerile comunale ale orașului Orăștie, — listă fără nici o culoare de partid, ci cu „culoarea” de curat românească!

De când s'a început mișcarea pentru punerea acestei liste, atât cârturaril din ea, cât și poporul, și-au arătat dorința hotărâtă, ca aci politică de partid să nu se facă, decât să se cerce a se face, ca poporul românesc din acest oraș, să aibă în Consiliul Comunal toate locurile ce li s'au dobândit după lege și după dreptate. Toți au primit să fie puși pe această listă numai ca Români, și nici decât ca oameni de partid.

Că așa este, se vede, și de acolo, că din 16 candidați (consillieri și suplenti) 8 sau 9 sunt din Partidul Național, doară 3 liberali, 1-2 naționali creștini și 1-2 fără partid sau cu atragere pentru averecani. Noi nici nu-i știm bine care ce culoare de partid au, căci între noi vorbă de așa ceva nici n'a fost. Numai la aceea ne-am uitat, să fie toți Români buni, cari nu cunosc tânguială cu streinii asupra drepturilor noastre la conducerea acestui oraș.

A numi această listă „liberală”, e, a cerez să duci în rădăcile cu bună știință luma, despre lupta frumoasă românească ce se dă la Orăștie și din prilejul acestor alegeri comunale.

Conducerea Partidului Național din Orăștie, a hotărât, fără o ascultare mai largă a poporului și a intelectualilor din loc, că dă minoritarilor (Unguri, Sași și Jidani) 4 locuri în consilliu, în loc de 2, cât le-ar aduce votul lor dat deosebit.

Acest lucru nu a plăcut părții celălalt marelui a poporului nostru de aci, — căci, acei ce știu ce au suferit Românii din Orăștie din partea Măghitarilor, și în zilele Ungarilor lor și în cele ale ministeriatului dui Ducea, — ar

trebu să ne desprăjască ca pe niște lași, dacă chiar acum ne-am îmbrățișa la Orăștie cu Ungurii.

Pentru asta cercăm să ducem aci la biruință o listă curat românească, — lăsând pe minoritari să și pună ei lista lor și să-și cucerească prin vot cele 2 locuri ce le dă legea, dacă luptă pentru ele, — dar fără nici o pactare (legăturală) înainte!

Am rugat prin 3 solii conducerea Partidului Național să vie cu grosul poporului, lăpădău du-se de streinul, că-l dăm voie să facă o listă cât de națională. De 3 ori ne-a respins.

După ce se zvonise că Ungurii au făcut la București involta cu liberalii în fața acestor alegeri, și Sașii asemenea, — conducerea liberă dela Deva, a cerut liberalilor din Orăștie, să pună listă specială liberală, căci va avea sprijinul Ungurilor și Sașilor. Câțiva țărani cari au finot cu liberalii, au răspuns: „Nu se poate! Noi ne-am lăpădat haina de partid în fața acestor alegeri, și nu o mai îmbrăcăm! Aci cunoaștem numai Români și stăm alături numai de frații Români”.

Cronicarul (adunătorul de știri) al Dvoastre, dacă ar cunoaște cât de cât stările și oamenii din Ardeal, ar ști, că eu nu mă pot pune în fruntea unei liste „liberale”. Pentrucă eu nu lau nici azi parte la altă luptă, decât la aceea, la care am luat și în vremea Ungurilor: la luptă curat națională, împotriva streinilor, cari cearcă să ne scurteze și azi în drepturile noastre, — și că am stat totdeauna ca soldat la aripa stângă în linile cele mai primejduite. Iar dacă azi mă aflu în rândurile „Ligi Apărării Naționale Creștine” (și ca atare și mai puțin pot fi cu liberalii) e, pentrucă, în marea noastră luptă națională, azi această Ligă este aripa stângă, cea mai biciuită de focul dușman, ca și al potrivnicilor din lăuntru, — și eu, în chip firesc, m'am tras acolo. Dacă mâne Partidul Național va face o politică mai românească și ca „Ligă”, mă va vedea iar în apropierea sa.

Ziarele „naționale” din Ardeal, dacă ar fi, ce erau pe vremuri, steaguri pe cetate, și nu steaguri picecate intereselor de „partid” — cari nu totdeauna se copăr cu interesele neamului. — ar trebui să aplaudeze (să laude prin batere în palme) ceea ce se face de noi la Orăștie, nu să ne colomneze (să ne arunce hule neadevărate).

Pr. Ioan Moța.

Las să judece cetitorul nepărtinitor dacă era lertat anul ziar ce se la în scris, să nu publice această răspuns, în care e pus atata adevăr și simțăminte românești atât de curate.

Am o nouă mare desamăgire despre „Patria” și redactorii ei, — pe cari iam finot mai buni decum se arată prin purtarea lor această necolectială și chiar neromânească.

In Pianul de jos

se petrec lucrul neplăcute în jurul alegerilor. Sunt în această comună 300 de voturi românești și 100 săsești. Primarul comunal, Savu Muntean, a chemat locuitorii la stat și și pe Sași și l-a sfătuit să facă o listă română, și atunci Românii se învoiesc ca pe listă să figureze și doi Sași (căci atata le-ar da și legea și atata își pot ei cuceri dacă merg la vot cu listă a lor). Ce e al lor, fie al lor, încolo să fie a Românilor ce e azi dreptul lor.

Dar s'au aflat alți români, cari au imblat Sașilor 3 locuri în Consilliu, și Sașii s'au alăturat acelor.

Acum cel de-o părere cu primarul Muntean s'a făcut o listă curat românească și se străduiesc s'o ducă la biruință, pentrucă prin aceea Sași și ar câștiga numai locurile câte le dă legea, nu mai multe.

Sprijinitorii listei românești spun:

În vremea Ungurilor, noi 300 de Români în zadar am cercat zece de ani să scoatem dreptul nostru, căci ori-ce hotărâre vre-un ajutor ceva pentru așezimintele culturale ale Românilor, după numărul lor în comună, se nimicea de conducerea săsască dela Sibiu și se spunea: Să fie „paritate”, adică să se împartă „frățește”, unora cât altora, cece înseamnă că 3 e tot atât cât 1, și cei 3 n'au mai mult drept ca 1. Azi când am putea să ne șinem locurile, după dreptul legii, — nel nu ne folosim de el, ci — dărulim peste ce dă legea, celor ce nouă nu ne-au dat nici odată nici pe jumătate din cât ni-se cădea.

Într'o bomună în care Sașii sunt mai numeroși, au ales un singur, și și pe acela, zic ei, l'am ales numai ca să ne foc în pipă...

De ce nu învățăm noi nimic dela acești minoritari ce și știu apăra așa de bine interesele lor?

NOUȚĂȚI

† Profesorul Atanasie Bologa, fost preot-ort. cat. în Șibișel (lângă Orăștie), protopop onorar, a încetat din viață în 5 Febr. în vârstă de 61 ani. A fost înmormântat cu pompă convenită, luând parte public foarte numeros, în frunte cu corpul profesor al Liceului nostru „A. Vlaicu” și cu toată tinerimea școlară. Răposatul a lăsat în urma sa sincere păreri de rău, căci era un om bun, Român și creștin bun și profesor iubit de elevii săi. Amintirea lui va trăi mult între noi. Odihnească! D-zeu cu aleșii săi.

Parlamentul, adunarea Deputaților și Senatorilor, și-a luat vacanța (a închis lucrările), pe timpul alegerilor comunale. Deputații și Senatorii aleargă prin țară ca să-și sprijinească fiecare partidul său în fața alegerilor.

Biserica ortodoxă română din Abalulla, vădăvită și ea, ca toate, de clopotele ei în zilele războiului, face sforțări pentru a s'ajunge iară la clopote. Prin întervenirea orașului la Ministerul de Culte, a căpătat de acolo un ajutor de 10.000 Lei, — iar acum noal paroh protopop A. Baba, face apel către credincioși și toți bunii prefalitori ai bisericii din acest oraș, să ajute la adunarea sumei de lipă pentru cumpărarea unor clopote vrednice de orașul Abalulla și biserica de protopopescă. Parohiile din tract vor ajuta și ele.

— La durere de stomac are efect minunat o bucățică de zahăr pe care am picurat câțiva picuri de „Spirt Diana” veritabil.

Urmările marilor furtuni pe mare, de cari am scris și în numărul trecut, au fost îngrozitoare. Valurile urlașe ale apelor așa ridica pe spatele lor vapoarele și apoi le scoborau în valea dintre valurile lor, cum s'ar juca cu niște cutioare de hârtie... Pe

D-ta vei fi frumoasă

dacă vei purta grijă de aceea, ca mistairea dtale să fie totdeauna regulată: Asta o poți ajunge cu mai mare siguranță folosind mijlocul cu gust plăcut pentru curățirea sângelui și mănare, KOPROL. (558) 3-21 (II)

riul Tamisa, ce duce din mare la Londra, larg cam ca Dunărea, vapoarele fiind multe, — căci negocia Egiezilor e foarte mare, — furtuna a făcut să se ciocnească de-oaltă într'o stăgară zi cinci vapoare, suferind grele stricăcuni. În largul Mării Japoneze, un vapor greu englez, s'a izbit cu botul în coastele unei corăbii mai ușoare japoneze. aproape rupându-o în două! Abia a putut scăpa pe oamenii de pe corabia spartă. Alte vapoare s'au scufundat în largul mării, nalote de le fi putut veni vre un ajutor. Demult nu s'a pomenit o furtună așa vrășmașă și cuprinzând aproape toate mările.

Desnădăduita luptă cu un urs, în circus. Într'un circ ce se află în orașul Florența (Italia) un imblânzitor de animale sălbatece, a intratrat în cușca urșilor, spre a face manevră cu ei. Unul din urși, unul mare, frumos, alb, s'a infuriat nu se știe pentru ce, și deschizându-și gura cu dinții rânjiți spre imblânzitor și cu ochii vărsând vâpăi de mânie, — s'a repezit spre acestal imblânzitorul a cunoscut îndată că fiara e sălbătică, și repede a luat de jos un drog de fer și când urșul era la un paș aproape, l'a izbit cu atâta putere în cap, că acela a căzut amețit, mort, jos! Dar celelalte fiare, aprinse acum ele de răgetul ursului căzut jos, s'au îndreptat ele asupra omului, — care numai cu mare greutate a putut fi apărat de soții săi, alergând într'ajutorul lui cu suflul, de s'a putut retrage în altă cușcă vecină, — unde animale încă nu se răsvrătiseră. Ieșind și de aci, primejdutal imblânzitor, a căzut jos fără puteri, slăbit de spaima prin care a trecut.

— Cel ce nu folosește crema de ghețe marca „Vultur”, e un nepricepător al binelui său.

Malte am mai încercat și știu ce e bun, de oare ce sunt nevoit, spre regretul meu, să curăț zilnic 7 părcehi de ghețe. — Un curățitor.

Mulțamită.

Aducem călduroase mulțumiri Direcțiunii Liceului „A. Vlaicu”, precum și tuturor acelor cari, — din prilejul dureroasei treceri din viață, a scumpului nostru fiu și frațe Sver Ladar, abs. de cl. VII-a liceală, înmormântat la 27 Ianuarie 1926 în Orăștie, — și-au arătat prețuirea lor prin participare la înmormântare, condoliare, depunere de coroane și de buchete pe sicriul scumpului nostru răposat.

(536) 1-1
Orăștie, 10 Febr. 1926.
Familia Ladar.

† Mulțumesc tuturor celor cari au binevoit prin sincere condolențe sau participare la înmormântare a mi alina durerile perderii iubitelui meu tată

Atanasie Bologa
preot. profesor în Orăștie
mort la 5 Februarie 1926.
Sabin Bologa.

Cine sunt comuniștii.

— O nouă dovadă pentru cei cari au crezut o clipă macar că Neamurile de pe pământ pot aștepta o alianță a suferințelor lor, prin aducerea la cărmă lor a unei stăpâniri „comuniste”, socialiste. —

De astădată lășăm să vorbească despre socialism-comuniștii din Rusia, pe înșși tovarășii lor de credințe din Franța, pe socialism-comuniștii francezi. Aceștia din urmă, socialism „francez” (mai mulți Jdani decât Francezii), strănși cu ușa de împrejări, au trebuit să dea o declarație, prin care osădesc nurlarea și fuptele comuniștilor din Rusia, și, ce-l mai mult, spun că a ce știa, în vremea din urmă, s'au ardat necredincioși față de principile (felul de a gândi al) comuniștilor, și au lăsat comunismului cel mai mare rău!

Toate zliarele franceze au fost foarte mirate de aceste declarații. Ele au fost însă date de comuniștii francezi cari pâna acum slăveau pe cel dela Moscova rusească, pentrucă acești comuniștii francezi simțeau, cum pe tăcute, le fuge pământul de sub picioare și își pierd puterea tot mai mult. De ce? Pentrucă se dovedește pe zi ce trece tot mai mult, că „comunismul” este o prostie care nu se poate înfăptui, și care e deci doar o poveste frumoasă făcută pentru a ademeni pe muncitorii cel obidiți și pe suferinșii neamurilor. Căci, dacă comunismul ar fi fost întemelat și ar fi avut dreptate în felul său de a gândi, atunci el ar fi trebuit să aibă o isbândă strălucită la Rusia bolșevică, unde la 1917 muncitorii și țărăni, amăgiți de făgăduelle credinței comuniste, au răsturnat și măcelărit pe conducătorii țării lor, înlocuindu-l cu „comuniștii” (ca Jdani, căci toată povestea comunismului e făurită de Jdani, începând cu jupănul Karl Marx, pentru rădăcirea creștinilor). S'a dovedit însă că în aproape 10 ani de când stăpănesc socialismul comuniștii în Rusia, ei n'au înfăptuit aproape nimic din programul (planul) comunist. Nici proprietatea, nici familia, nici banul (capitalul), nici stătea aitele, n'au putut fi desființate, cu toate că în cărțile comuniste se cere, să se desfiinze toate acestea. Natura, firea, s'a împotrivit înfăptuirii lucrurilor mincinoase, contrare firii. Și astfel „comunismul” jupănilor dela Moscova e rămas doar o mască, o ascunzătoare, pentru alte feluri, alte planuri, alte gânduri ucigașe și nenorocite: ale Jdanilor cari sub această mască comunistă, robesc și nenorocesc omenirea, cum au robii, nenorocesc și u-

Trebuie să suferi așa?

Nu!

căci toate durerile reumatice, Gichtul și alte dureri provenite din răceală, încetează dacă freci bine partea dureroasă cu veritabilul „Diana” Franzbrantwein

Numai cu inscripția „Diana” (523) e cel bun. 5- (II)

aid azi sub ochii noștri, neamul Rușilor.

Acest lucru, adică falimentul (baneruta, înfrângerea) comunismului din Rusia, nu mai putea fi ascuns. Ce s'au gândit atunci comuniștii jidani din celelalte țări, împotriva libertății cărora uneltesc, dar unde acum se văd tot mai mult părăsiți? S'au gândit că să-și mai mântuiască tabăra, spunând lumii, că comuniștii dela Moscova nu sunt adevărați comuniști, că aceștia compromit (fac de ocară) comunismul cel adevărat, și că lumea să nu mai judece comunismul după ceea ce văd în Rusia comunistă, și să nădăjduiască totuși, că cel puțin în celelalte țări, când vor fi aduși comuniștii la cârmă, vor răspândi fericire și lumină în toate părțile.

Acest pas desnădăjdut, care prevestește prăbușirea apropiată a tuturor comuniștilor de pretutindeni, l-au făcut comuniștii francezi acu's câteva săptămâni cu următorul prilej:

Ambasada (cancelaria prin care o țară își apără și își arată în celelalte țări ființa sa; astfel Români au asemenea cancelarii în Franța, Anglia și celelalte țări, iar celelalte țări au la noi), ambasada rusească bolșevică dela Paris, înfățișând în capitala Franței pe guvernul bolșevic dela Moscova, a dat în luna Noembrie 1925, la Paris, în Palatul său luxos (plin de scumpețuri), un mare bal, pentru sărbătorirea înnoirii legăturilor dintre Franța și Rusia bolșevică, legături care fuseseră rupte dela 1907 până la 1925. La acest bal au fost chemați toți nobilii și aristocrații (boerii) francezi, și s'a desfășurat un lux și podoabe și mese scumpe, mai strălucit decât la orice bal „burghez”. Ministrul bolșevicilor dela Moscova, Doctorul Rakovski (un jidan bulgar care ni-a talburat și nouă Românilor sufletul înainte de 1916, când stătea în România), împreună cu toți funcționarii bolșevici ai ambasadei „rusești” din Paris, erau îmbrăcați în fracuri (haine scumpe boeresti, de cari comuniștii se lapădă ca de foc; și noi ne lapădam de ele, dar pentru a le înlocui cu costumul național), în mănuși albe, și cu toate dichisurile secăturilor din aristocrația cea stricată și jefuitoare a Neamurilor. Șampania curgea rău și nimeni n'ar fi putut spune, că se găsește la o petrecere „proletară” comunistă, ci vedea că este într'o mare adunare și petrecere „burgheză”, boerescă.

Cățiva deputați comuniști francezi, chemați, și ei ca în batjocură, au venit cu șepci și tunici (haine) de lucrători, și au simțit că asemenea „comuniști”, ca Rakovski și compania lui, parțându-se astfel, le nimicesc și cea din urmă fărâma de putere și încredere ce o mai aveau la poporul francez. Plecând revoluționiștii dela bal și văzând ce vâlva a făcut această înfățișare a „tovarășilor” lor comuniști „ruși”, căci țara întregă râdea de halul în care a ajuns „comunismul”

cel care cerea „moartea boerilor”, domnia „proletariatului muncitor”, desființarea „aristocrației”, și atâtea altele, — deputații aceștia comuniștii francezi, au făcut acel protest, despre care am vorbit, și prin care ei, comuniștii francezi, osândesc „purtarea și felul de a fi al tovarășilor lor comuniști dela Moscova.”

Lucrul acesta e de cea mai mare însemnătate. El ne arată ce e comunismul: *Un vis sterp, făcut pentru omăgirea creștinilor. — Cine sunt comuniștii? Sunt niște mincinoși dornici de comori trupești, dornici de a stăpâni neamurile amăgite: sunt jidani cari pândesc neamurile pentru a le înjuga în robia lor.*

S'ar părea, după toate acestea, că lucrurile stau bine, că primejdia e aproape înlăturată, de-oarece comunismul e în pragul prăbușirii desăvârșite.

Dar nu este așa. Dacă ar fi așa, ar însemna că jidanii, în Franța și alurea, stau foarte prost. Ei sunt însă totuși tari, tot mai tari. Sunt așa de tari, încât nu mai au trebuință, pentru izbândă planurilor lor, de amăgirile comunismului. Căci numai așa se pot tâlmăci loviturile ce le dau înșiși comuniștii ruși, comunismului lor, pe față, fără sfială și frică, cum au făcut la balul dela Paris.

De ce sunt așa de tari? Pentru că sunt stăpâni desăvârșiți pe **PARIADELE POLITICE**. În partidele franceze jidanii fac azi ce vreau. Văzând deci „comuniștii” dela Moscova că în celelalte țări „comunismul” e în decădere, s'au gândit că e mai bine să rămână cu partidele, cari și ele sunt ale lor, și au încă putere în țară, părăsind pe comuniști când nu pot face altfel. Unelții lor, când nu le mai trebuie, îi dau cu piciorul și-și bat joc de ei!

Iată ce trebuie să știe toți comuniștii creștini, și ceea ce trebuie să știm și noi nașionaliiștii, azi, când încep prăbușirea comunismului, — pentru că cel dintâi să nu meargă mai departe pe calea pierzării, iar noi ceștialași să nu ne calcăm înșiși, crezând că de-acum s'a isprăvit cu unelțiile jidovești și că primejdia cea mare a unei uriașe stăpâniri jidovești peste lume, ar fi trecut.

Poșta Redacției.

Dsale I. Cerbu, Gornia Lincova. Ne-al trimis 8 Lei ca să-ți trimitem cele 4 cărțile franco-recomandate. Adecă ne-al trimis banii de poștă, dar prețul cărților nu, (taxa de dat recomandată la poștă e singură 6 Lei). Mai trimite acum și prețul Cărților, și îți vor merge. Când s'a scris atunci acel anunț în Calendar, aiața era prețul, — dar dela Anul-nou încoace, dta n'al auzit cât s'a scumplit?

Dsale Aug. Răduța, preot gr. cat. Săcărăbu. Cu cel 100 lei primiți e achitat abonamentul pe 1926.

La „Libertatea” se află de vânzare:
Noua Lege Comunală și Județană.

(Legea pentru Unificarea Administrativă), după care se conduc azi comunele și județele, (cu toate slujbele lor

În noua lege sunt statorite drepturile și datorințele slujbașilor, a Reprezentanței comunale și a Primăriei (zise în legea nouă „Consiliul comunal” și „Delegație permanentă”), rânduite cu totul altfel ca în legea veche.

Are lipsă de această lege fiecare locuitor din comună, ca să poată ști până unde merge dreptul lui de cetățean și până unde dreptul slujbașilor față de el? Când poate să facă recursuri împotriva hotărârilor primăriei sau prezentanței (a „Consiliului permanent” sau a „Consiliului comunal”) și unde să se înzinteze?, — și altele

Fiindcă legea așa cum e scrisă în forma oficială, și cum o afiși în alte cărțile tipărite aiurea, — e peste puțină de înțeles de către oamenii din popor, — noi am tradus pe limba poporului

întregă legea, lucru greu și măgolos, și am tipărit-o într'o cârtică, format placut de buzunar. Legea e mare, are 400 de articli (paragrafi), și a dat 13 coale de tipar (202 pagini).

Pretul legii e:

Dacă se cere una singură: 35 Lei trimisă franco recomandat.

Cine ia mai multe, pune numai 30 Lei de una și 6 Lei peste pretul lor, pentru a se trimite recomandat (ca să nu se peară pe poștă).

Se trimite îndată după primirea banilor, de către: **Admin. „Libertatea” Orăștie.**

— Fără bani, sau cu „ramburs”, nu se trimite. Scrieți pe capotul (colorul) Mandatului Postal pentru ce se trimite banii, — căci scrisorile venite deosebit și banii deosebit, încurcă și întârzie trimiterea

Dsale Potru Gheorgsina, Hîdie. Nu mai avem Nr11 din Foala Interesantă e pe anul trecut. A vem însă volume legate gata. Dacă nu vi-ați păstrat numerii, cumparați acum volumul întreg. E așa de lef'ta cum îl vindem noi.

Di Emilian Baburuzau, Vama. Foala vă este plătită numai până în 31 Dec. 1925. La cerere, nu s'a oprit.

Pretul Calendarului Național pe 1926:

1 Calendar, slogan, trimis franco-recomandat: 20 Lei.
Dela 2 în sus până la 9, prețul e: de fiecare Calendar 15 Lei și peste toate numai odată 6 Lei taxa de recomandare.
Dela 5 - 10, fiecare 15 Lei și se trimite franco-recomandat.
Dela 10 în sus: de fiecare calendar 12 Lei, trimise franco-recomandat. — Cel ce cere mai multe de 30 de calendare, pune de fiecare 30 câte 6 Lei pentru recomandare.

Azadar prețul rămâne cel vechiu, — numai plata pentru „recomandat” (ca să nu se peară pe poștă), îngreunează!

RESTAURANTUL de lângă gara Simeria

și Crâșma din drum, în fața Morii Elisabeta, din Simeria, — precum și Casele cu grădină și sură din strada „Ferahilor”, din Orăștie,

sunt de vânzare cu condițiuni de plată favorabile.

Informațiuni la Friedrich Schuleri S. M., Fabrică de spirit în Orăștie.

Vânzare de casă.

În str. Fabricii din Orăștie, e de vânzare o sură și grădină. Informații la Bela Rapolhy, Piața Reg. Maria, 80, Orăștie (22) 2-2

Veți fi dus în rătăcire

da: în loc de veritabilul Spirit Diana cineva vrea să și vîndă o marcă mai lef'tină, căci numai Spiritul Diana este leacul de casă de mult probat ca bun. Instrucții de întrebșinare, pe fiecare sticlă, (554) 2-21 (7)

Să cauta:

2 învățăcei

dela 14 ani în sus pentru: **Petru Hoga** franzar și brutar. 638 1-4

Învățăcel de prăvălie, se primește în prăvălia mixtă a subscrisorilor, — sau o fetiță care pe lângă gospodăria casei ar avea voie să lucreze și în prăvălie.

Ioan Belea (633) 2-2 comerciant Baia (j. Hunedoara, lângă Deva)

Vin bun! Vin bun!

Postește frațe Petre și Toader, dacă ai lipsă de vin bun, și cumpără, de probă, din minunatele vinuri ale lui Stephan din Orăștie, Calea Mihai Viteazul (Drumul țărilor), cari se vând cu 18, 22, 26 și 30 Lei litru. (631) 2-5

Mașină de treerat în stare bună,

Hoffher Schrantz, 900 mm., motor de benzină 12 H. P. și o baterie singură de 700 mm. e de vânzare la:

Ioan Zaharie în Căstău, p. Orăștie (j. Hunedoara). (629) 2-3

O moară de măcinat, cu 2 petri, pod. transmisi, carele, tot nou, e de vânzare, din lipsă de motor. Dacă cineva are sau cumpără motor, dela 12 puteri în sus, — se primește ca partș.

Ioan Florea I. George (607) 3-3 crășmar în Nojag, p. Certejul-de-sus (j. Hunedoara)

Casă cu Crâșmă, Restaurant și Trafică

având brevetele în ordine, — e de vânzare din mază liberă. Casa are din 8 camere (odăți) cu loc de 1450 m. și se află în fața Casarmelor alor 2 Regimente, — deci cu căutare mare.

Amănușie la: **Restaurantul „Mielul Alb”** Albalușia, cetate, — strada Horia-Cloșca-Crișan, 1.

Pâne proaspătă de casă

se capătă în fiecare zi, începând dela 8 Februarie, la subscrisul Rog binevoitoare cercetare **Acș Lăszlő** 1-1 Strada Dealului Nr. 0.

Cumpărăm o garnitură completă de treerat

mărima 900 - 1000 mm, marca Máv, sau Hoffher & Schrantz, mânăta cu motor de benzină, — poate fi puțin folosită, dar în stare garantabilă bună.

Oferenții sunt regști și se trimite ofertele de urgenșia:

Adam Roșu Geogșiu, j. Hunedoara. (635) 1-3

În farmacia „DACIA” alor **Virgil Albescu** din Deva se vinde

„DISTOLUL” leacul cu efect sigur, contra **Calbereză** la oi, capre și vite. (626) 2-5

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințului Carol (lângă Liceul A. Vlaicu) condusă azi de proprietarul însuși, familia Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc. (215) 23-25

Ar trebui curetat de poliție flocino, care nu-și curăță încălțăminteale cu **CREMA „Vultur”**

(636) 1-12 IV